

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului
și Federației Generale a Sindicatelor din Republica Moldova
nr. 178 din 27 februarie 1997 "Pentru aprobarea Regulamentului
cu privire la condițiile de muncă prin cumul"

Nr.32 din 10.11.97

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.77-78/34 din 27.11.1997

* * *

În numele Republicii Moldova
Curtea Constituțională în componența:

Gheorghe SUSARENCO	- președinte
Nicolae CHISEEV	- judecător
Mihai COTOROBAI	- judecător
Nicolae OSMOCHESCU	- judecător-raportor
Ion VASILATI	- judecător

cu participarea doamnei Ludmila Zadorojnîi, grefier, domnilor Vasile Nedelciuc și Valeriu Matei, deputați în Parlament, domnilor Valerian Revenco, viceministru al muncii, protecției sociale și familiei, și Sergiu Sainciuc, șef Direcție principală salarizare, organizare a muncii și studiere a nivelului de trai din același minister, reprezentanții Guvernului, conducîndu-se de dispozițiile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul cu privire la controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului și Federației Generale a Sindicatelor din Republica Moldova nr. 178 din 27 februarie 1997 "Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de muncă prin cumul".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea domnilor Vasile Nedelciuc, Alexandru Moșanu și Valeriu Matei, deputați în Parlament, acceptată spre examinare în fond și inclusă în ordinea de zi prin decizia Curții Constituționale din 29 septembrie 1997.

Examinînd lucrările dosarului, audiind raportul prezentat de judecătorul-raportor și argumentele expuse de părți în ședință și luînd act de pozițiile oficiale ale Președintelui Republicii, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerului Justiției,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

Prin Hotărîrea Guvernului și a Federației Generale a Sindicatelor din Republica Moldova nr. 178 din 27 februarie 1997 a fost aprobat Regulamentul cu privire la condițiile de muncă prin cumul.

Autorii sesizării afirmă că în baza art. 72 lit. j) din Constituție regimul general privind raporturile de muncă ale salariaților ce prestează munca prin cumul se stabilește prin lege. Reglementarea acestor raporturi juridice prin Hotărîrea Guvernului contravine, în opinia autorilor sesizării, principiului separării puterilor în stat și, ca urmare, ea este neconstituțională.

Potrivit dispozițiilor Constituției, Guvernul este abilitat să adopte hotărîri și dispoziții în scopul organizării executării legilor (art. 102 alin. (2)).

În domeniul muncii și salarizării Guvernul, în baza art. 14 din Legea cu privire la Guvern (adoptată la 31 mai 1990 cu modificările și completările operate ulterior), are împuternicirea de a promova politica în domeniul utilizării forței de muncă, al muncii și salarizării, de a lua măsuri în vederea perfecționării lor, precum și de a elabora sistemul de pregătire, reciclare și perfecționare a cadrelor, de a asigura transpunerea lui în viață.

Prin Legea nr. 878-XII din 21 ianuarie 1992 "Privind utilizarea forței de muncă" (completată și modificată prin Legea nr. 119-XIII din 26 mai 1994 și Legea nr. 640-XIII din 10 noiembrie 1995) s-au stabilit

bazele juridice, economice și organizatorice ale sistemului de garanții sociale în scopul realizării politicii de stat privind utilizarea forței de muncă.

Ca urmare, în domeniul muncii și al salarizării Guvernului îi revine sarcina de a accepta, promova și realiza aceste principii fundamentale ale sistemului de garanții sociale prin adoptarea hotărîrilor corespunzătoare, care, însă, nu pot cuprinde reglementări juridice general obligatorii ale muncii cumularzilor.

Principiul unității și diferențierii, specific legislației muncii, impune divizarea normelor de drept din domeniul dreptului muncii în norme generale și speciale. Normele speciale, fiind în consens cu normele generale, stipulează și concretizează caracterul specific al muncii prestate și trăsăturile distincte ale contractelor de muncă, prevăzute pentru diferite categorii de salariați, inclusiv pentru cumularzi.

Art. 260 alin. 3 din Codul muncii (în redacția Legi nr. 1315-XII din 2 martie 1993) prevede că relațiile de muncă ale cumularzilor cu înreprinderea, instituția sau organizația, avînd un caracter specific, se stabilesc prin norme speciale de reglementare juridică. Fiind adoptată anterior intrării în vigoare a Constituției Republicii Moldova, norma din Codul muncii, invocată de autorii sesizării, nu prevede organul abilitat cu adoptarea actelor normative în domeniul respectiv.

Pentru soluționarea acestei chestiuni Curtea Constituțională consideră că în sistemul dreptului muncii, atît normele generale, care au putere juridică asupra tuturor angajaților, cît și normele speciale ("Norme speciale de reglementare juridică" în redacția art. 260 din Codul muncii) au incidență asupra diferitelor categorii de angajați (inclusiv asupra cumularzilor), nu pot fi determinate de acte normative inferioare legii.

Regimul general privind raporturile de muncă ale cumularzilor cuprinde norme juridice ce se referă la încheierea contractului de muncă, durata zilei de muncă, retribuirea muncii, concediu. Aceste norme juridice, ce au o natură general-obligatorie, cu caracter coercitiv se caracterizează prin faptul că sînt adoptate numai de o autoritate publică centrală. Normele vizate au calitatea și puterea unei legi, cuprinzînd toate categoriile de salariați, indiferent de ramura economiei naționale unde activează (bugetară, productivă ori de deservire), indiferent de forma de proprietate a agenților economici.

Din cele menționate Curtea Constituțională estimează că actul normativ adoptat de Guvern are un caracter organic, întrucît cuprinde în esență cadrul general al nașterii modificării și încetării raportului de muncă, reglementări privind salariile, principii și drepturi privind protecția socială, cadrul general al jurisdicției muncii.

Conform art. 6 din Constituție puterile legislativă, executivă și judecătorească sînt separate. Parlamentului, ca unică autoritate legislativă a statului, în baza art. 60 din Constituție, îi revine competența de a adopta legi constituționale, organice sau ordinare.

Art. 102 alin. (2) din Constituție, dispozițiile art. 14 din Legea cu privire la Guvern, precum și cele din Codul muncii (art. 260) nu abilitază Guvernul cu reglementarea prin hotărîri a raporturilor juridice generale ale cumularzilor. Aprobînd actul normativ invocat, ce are putere de lege, Guvernul a încălcat principiul separării puterilor în stat.

În baza celor expuse, conducîndu-se de art. 135 alin. (1) lit. a) și art. 140 din Constituția Republicii Moldova, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Hotărîrea Guvernului și a Federației Generale a Sindicatelor din Republica Moldova nr. 178 din 27 februarie 1997 "Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de muncă prin cumul" este neconstituțională.

2. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării, este

definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" în termen de 10 zile de la data adoptării.

PREȘEDINTE

Gheorghe SUSARENCO

Chișinău, 10 noiembrie 1997.
Nr. 32.